

Епископ сремски Василије: Свети Сава као узор

У години када обележавамо велики јубилеј 800 година аутокефалије наше помесне Цркве, пажња свих нас посвећена је том великом историјском догађају који се збио 1219. године.

Из различитих историјских, канонских и догматских перспектива покушаваћемо да осветлимо и на најбољи могући начин схватимо величину и важност тога дела које је Свети Сава извршио за нашу Цркву и за наш народ. Међутим, да ли је Свети Сава само једна важна личност из наше историје, скривена испод талога осам дугих векова, неко ко је имао значаја само за људе своје епохе? Може ли се пак Светом Сави приступити као једној вечно живој, облагодатаћеној личности, која нас и данас надахњује и руководи, или је он био „наставник и учитељ пута који води у живот“ само људима своје генерације? Другим речима, може ли Свети Сава, као једна историјска личност из 13. века, бити узор и идеал једном младом човеку у 21. веку?

Уколико један модерни Србин, макар и одгојен и васпитан без вере у Христа, пође путем преданог изучавања своје националне историје и тако дође до личности Светога Саве, са ким ће се то срести и кога ће то упознати?

Видеће једнога младога принца који, удивљен идеалом живота потпуно посвећеном Богу, напушта дом очев и сва блага овога света те хита на Свету Гору где би своје аскетске тежње могао у потпуности да оствари. Видеће како тај младић тамо борави од своје 16. до 33. године, те како своју младост посвећује духовном усавршавању и учвршћивању у себи вере која га је породила и од Растка учинила Савом. Видеће како се тај, сада већ зрели

човек, иако у потпуности погружен у тајну побожности и мистички живот у Христу, сада враћа у своју земљу како би, сам усавршен у вери, у њој учвршћивао и народ из кога је потекао. Упознаће тај модерни Србин једног архијереја и пастира који „земљом ходи, а неба се држи“, који је савршени пример равнотеже молитве и акције, који се стара и о души и о телу повереног му стада. Упознаће обоженог, Духом Светим ношеног човека, који је у исто време и мудри дипломата, градитељ и просветитељ, оснивач нових епархија али и првих школа и болница. Човека који је омиљен свуда и од свих; који одржава пријатељске односе са католицима, радо је дочекиван и угошћаван међу источним патријарсима, па му чак и египатски султан указује гостопримство и обезбеђује му пратњу по својој земљи. Шта су то у њему сви они видели, због чега су га толико волели? Видели су и препознали савременици у Сави савршено јединство ортодоксије и ортопраксије, односно јединство праве вере и исправног живљења. Уствари, препознали су људи у њему Христа. Како је говорио Свети Владика Николај: „Као благодатни брат Христа, Сава је прилазио свима крштеним народима као браћи Христовој, а не као странац странцима. Народи су то осећали и зато су Саву са љубављу примали, с поштовањем слушали и с тугом испраћали. Он није ходао по свету да прославља српски народ но да прославља Христа, љубав над љубављу. Због тога је свет заволео и њега и његов народ због њега“.

Зар није Свети Сава, као такав каквог смо га представили, један свевременски узор и парадигма за сваког ваљаног Србина свих епоха? Ако архијереји траже себи узор за мудро управљање стадом Христовим, имају га у архиепископу српском Светом Сави. Ако монаси требају пример за погруженост у молитву и успињање у духовне висине, ето им хиландарског, карејског и студеничког испосника, Светог Саве. Ако свештеницима треба надахнућа и укрепљења за предано делање на њиви Господњој, нека се угледају на неуморног свештенослужитеља Христовог, Светог Саву. Ако ли државници желе да се боре за истинске интересе свога народа и да остану по добру упамћени у историји, бољи им пример од Саве није потребан. Српски лекари, научници, просветари, уметници...сви они могу Светог Саву да сматрају својим почетком и својим узором. Светог Саву, као човека у потпуности оствареног.

Свети Сава јесте неко ко неуспављиво бди над Србима кроз векове. Његово очинско старање и мисионарење није престало ни онда када је у Трнову свој дух предао љубљеном Творцу, нити пак када је Синан паша његове мошти предао огњу. Свети Сава неуморно наставља да нас буди, теши, опомиње и крепи све до данас. Стога песник каже:

„Свети Сава прошлост није, славна, света, ал далека,
Свети Сава будућност је што на небу Србе чека“.

Шта нам је дакле чинити, и нама Србима 21. века? Не губећи време, идимо Савиним трагом. Знајмо да је то „пут који води у живот“.

Беседа Епископа сремског г. Василија изговорена 10. априла 2019. године на сабрању свештенства архијерејског намесништва шидског у Бингули

spc.rs